
Aansprakelijkheid uit werkgeverschap

Werkgevers kunnen steeds vaker te maken krijgen met aansprakelijkstellingen. De jurisprudentie laat een ontwikkeling zien waarin aansprakelijkheid voor de werkgever is gebaseerd op het ruime begrip van 'goed werkgeverschap'. Het gaat dan om schade die niet is ontstaan in de directe uitoefening van werkzaamheden, maar die toch werkgerelateerd kan worden genoemd. Gedacht moet worden aan een ongeluk tijdens een bedrijfsuitje of aan een ongeval dat een werknemer overkomt terwijl hij op weg is van of naar zijn werk. Deze aansprakelijkheid van de werkgever voor ongevallen tijdens woon-werkverkeer staat in deze bijdrage centraal. Waar kan de werkgever mee te maken krijgen en hoe zijn de risico's af te dekken?

Het is gebruikelijk de aansprakelijkheid van de werkgever te baseren op artikel 7:658 BW. In dat geval dient aangevoerd te worden dat de werknemer schade heeft geleden bij het uitoefenen van zijn werkzaamheden. Daarbij dient komen vast te staan dat de werkgever niet voldoende maatregelen heeft getroffen om zijn werknemer een veilige werkomgeving te garanderen. Dit artikel biedt echter weinig soelaas wanneer schade ontstaat in een situatie waarbij strikt genomen geen sprake is van de uitoefening van werkzaamheden, maar het wel gaat om een werkgerelateerd schadegeval. In die gevallen doen werknemers de laatste jaren in toenemende mate een succesvol beroep op artikel 7:611 BW, dat bepaalt dat een werkgever zich heeft te gedragen als goed werkgever.

Grensgevallen

In het licht van verkeersongevallen tijdens het woon-werkverkeer is daarbij interessant dat in de rechtspraak is aangenomen dat goed werkgeverschap ook omvat de plicht veiligheidsrisico's af te dichten door te zorgen voor een adequate verzekering. Op zich valt woon-werkverkeer in de risicosfeer van de werknemer. Grensgevallen zijn echter situaties als die waarin de werknemer op weg naar huis nog een klant bezoekt of de werknemer op verzoek van de werkgever een collega ophaalt op weg naar het werk. In dat soort gevallen ligt aansprakelijkheid op de weg van de werkgever. De gedachte is dat werkgerelateerde verkeersdeelnemers kenbare en voorzienbare risico's met zich meebrengt. Indien een dergelijk risico zich openbaart, dient de werknemer op grond van een door de werkgever afgesloten, behoorlijke

verzekering te zijn gevrijwaard van de (meeste) daaraan verbonden financiële risico's.

Indien de werknemer kan aantonen dat hij schade lijdt doordat de werkgever geen behoorlijke verzekering heeft gesloten, is de werkgever voor dat deel van de schade aansprakelijk. Wanneer de werkgever vervolgens de schade probeert te verhalen onder zijn Aansprakelijkheidsverzekering Bedrijven (AVB), krijgt hij mogelijk het deksel op de neus. In de eerste plaats hanteren AVB-verzekeraars soms een expliciete uitsluiting van aansprakelijkheid die voortvloeit uit goed werkgeverschap in de zin van artikel 7: 611 BW. Daarnaast geeft de rechtspraak geen eenduidig antwoord op de vraag of deze aansprakelijkheid onder de AVB-polis is gedekt. Zo beantwoordde de rechtbank Amsterdam in 2004 deze vraag nog bevestigend, terwijl in een uitspraak van 4 februari 2009 de rechtbank Den Haag overwoog dat de AVB geen dekking biedt van aansprakelijkheid van de werkgever wegens het ontbreken van een behoorlijke verzekering.

Schadeverzekering Inzittenden

Gelet op het voorgaande is het goed te weten dat de bestuurder van een motorrijtuig vaak niet is verzekerd tegen personenschade (letsel) op het moment dat hij zelf een ongeval veroorzaakt. In aansluiting op de WAM-polis sluiten bestuurders veelal een aanvullende ongevallen-inzittendenpolis af. Veel minder bestuurders gaan over tot het afsluiten van een Schadeverzekering Inzittenden (SVI). Echter, een SVI garandeert de bestuurder en de passagiers een (vaste) vergoeding als ware de schade ontstaan door een onrechtmatige daad van een derde.

Dit betekent dat de bestuurder onder de SVI zijn schade – inclusief smartengeld – vergoed krijgt, ongeacht de vraag wie schuldig is aan het ongeval. De SVI is dus vooral van belang voor de bestuurder die zijn schade niet op een derde kan verhalen, nu de WAM-verzekering hem in een dergelijk geval uitsluit van dekking. Naar schatting is ongeveer een kwart van de motorrijtuigenbestuurders betrokken bij een ongeval zonder tegenpartij.

De kosten voor het sluiten van een SVI zijn bescheiden: gedacht moet worden aan een bedrag tussen de € 50,00 en € 100,00 op jaarbasis. Uit de rechtspraak komt naar voren dat het tekortschieten in de verzekeringsplicht mede wordt bepaald aan de hand van de vraag of de werkgever zijn werknemer in staat heeft gesteld een adequate voorziening te treffen voor verkeersongevallen. Het attenderen van werknemers op de aanvullende bescherming die de SVI biedt en het vergoeden van de kosten daarvan, is in dat verband een optie. De werkgever kan er ook voor kiezen het zelf in eigen hand te nemen door over te gaan tot het afsluiten van een WEGAM-verzekering, een werkgeversaansprakelijkheidsverzekering inzake bestuurders van motorrijtuigen. Deze verzekering is ontwikkeld naar aanleiding van de toenemende jurisprudentie op het punt van werkgeversaansprakelijkheid als gevolg van een schending van de verzekeringsplicht. Hoewel de rechtspraak verdeeld is over de vraag naar de definitie van een behoorlijke verzekering, lijkt het afsluiten van aanvullende verzekeringen, dan wel het in staat stellen van werknemers deze verzekering zelf af te sluiten, een stap in de richting van het afdekken van aansprakelijkheid uit goed, of minder goed, werkgeverschap.

Mr. Manon Pluymen,
Advocaat JPR Advocaten
www.jpr.nl